

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 408/2023-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených JUDr. Martinou Gombosovou, advokátkou, Floriánska 16, Košice, proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11 Co 23/2022 z 23. februára 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. júna 2023 domáhajú vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 Co 23/2022 z 23. februára 2023 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) v časti výroku II, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 C 495/2015-271 z 13. októbra 2021 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) vo výroku III o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku IV o trovách prvostupňového konania, a v časti výroku III o trovách odvolacieho konania (spolu aj „napadnuté výroky“). Navrhujú napadnuté výroky rozsudku zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Žiadajú o priznanie náhrady trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia si žalobou z 20. novembra 2015 uplatnili proti žalovanej nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorý odôvodnili tým, že žalovaná v špecifikovanom období užívala pozemky v ich vlastníctve bez právneho dôvodu.

3. Okresný súd rozsudkom rozhodol:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 95,2438 € spolu s úrokom z omeškania vo výške

- 5,05 % ročne zo sumy 18,4171 € od 20. 11. 2015 do zaplattenia,

- 5,00 % ročne zo sumy 76,8267 € od 6. 10. 2020 do zaplattenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 3,5493 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3,5493 € od 18. 3. 2014 do zaplattenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

IV. Žalovanému priznáva náhradu trov konania v rozsahu 89,44 % trov konania.

V. Konanie v časti o platenie nájomného žalobcovi v 1. rade za užívanie pozemkov parc. č. 1175/4 a parc. č. 1175/6 a časti pozemkov parc. č. 1175/1 a parc. č. 1175/7 v celkovej výmere 5.509 m² vo výške 0,17 €/m²/rok, t. j. 936,- € ročne zastavuje.“

4. Proti rozsudku okresného súdu podali sťažovatelia odvolanie v celom rozsahu. V odvolaní argumentovali, že v danom prípade bolo potrebné vychádzať z nimi predloženého znaleckého posudku znalca z odboru stavebníctva, odvetvia odhad hodnoty nehnuteľnosti, ktorým znalec určil všeobecnú hodnotu nájmu dotknutých pozemkov v rozhodnom období metódou polohovej diferenciacie, keďže v konaní nebolo sporné, že pozemky, za ktorých užívanie požadovali vydanie bezdôvodného obohatenia, sa nachádzajú mimo zastavaného územia obce, sú zastavané stavbami slúžiacimi na poľnohospodársky účel, a to ešte pred 24. júnom 1991, alebo tvoria príslušnú plochu k týmto stavbám a slúžia na poľnohospodársky účel a všetky sú evidované v katastri nehnuteľností v registri „C“ ako zastavaná plocha a nádvorie s tým, že rovnako bola nesporná ich výmera, a ostatné pozemky sú príslušné k stavbe, s ktorou svojím umiestnením a využitím tvoria funkčný celok, preto nejde o poľnohospodárske pozemky v zmysle zákona č. 140/2014 Z. z. o nadobúdaní vlastníctva poľnohospodárskeho pozemku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 140/2014 Z. z.“), ako to uvádza súd prvej inštancie. Sťažovatelia poukázali na to, že v inom konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 7 C 27/2011 o určenie hodnoty vecného bremena predložili znalecký posudok znalca z odboru stavebníctva, odhad hodnoty nehnuteľnosti, ktorý bol súdom prvej inštancie aj odvolacím súdom v plnej miere akceptovaný ako správny, pričom išlo o totožné pozemky a obdobne, ako pre určenie všeobecnej hodnoty nájmu, aj pre určenie hodnoty vecného bremena je východiskom určenie všeobecnej hodnoty pozemkov. Podľa názoru sťažovateľov dospel okresný súd tiež k neodôvodnenému záveru o tom, že neunesli dôkazné bremeno o rozsahu a čase užívania ich pozemkov žalovanou.

5. Krajský súd napadnutým rozsudkom:

I. odmietol odvolanie sťažovateľov proti výrokom č. I, II a V rozsudku okresného súdu,

II. vo výrokoch č. III a IV rozsudok okresného súdu potvrdil.

III. stranám sporu nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

6. Ústavná sťažnosť sťažovateľov smeruje proti II. a III. výroku napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

II.

Argumentácia sťažovateľov

7. Sťažovatelia považujú rozsudok krajského súdu v napadnutých výrokoch za svojvoľný. Namietajú porušenie svojich označených práv svojvoľným záverom krajského súdu:

a) podľa ktorého sťažovatelia ako žalobcovia nepreukázali fakticitu a rozsah užívania pozemkov žalovanou,

b) podľa ktorého sťažovateľmi predložený znalecký posudok znalca z odboru stavebníctva, odhad hodnoty nehnuteľností nezohľadnil, majúc za to, že dotknuté pozemky sú poľnohospodárskymi pozemkami v zmysle definície poľnohospodárskych pozemkov v § 2 ods. 1 zákona č. 140/2014 Z. z. a majúc za to, že znalec z odboru stavebníctva, odhad hodnoty nehnuteľností v zmysle prílohy č. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 228/2018 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nie je oprávnený k určeniu všeobecnej hodnoty dotknutých pozemkov a z nej vychádzajúc k určeniu všeobecnej hodnoty nájmu týchto pozemkov a že oprávneným na určenie obvyklej výšky nájomného za zastavané plochy a nádvorí mimo zastavaného územia obce na hospodárskom dvore [REDAKOVANÉ] je znalec z odboru poľnohospodárstva, odvetvia odhad hodnoty poľnohospodárskej pôdy;

c) podľa ktorého výšku bezdôvodného obohatenia (obvyklú výšku nájmu pozemkov) za užívanie dotknutých pozemkov na hospodárskom dvore [REDAKOVANÉ] ktoré sú zastavanými plochami a nádvoriami, určil vo výške zodpovedajúcej obvyklej výške nájmu pozemkov, ktoré sú poľnohospodárskou pôdou, napriek tomu, že zastavané plochy a nádvorí nie sú poľnohospodárskou pôdou.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutými výrokmi rozsudku krajského súdu.

9. Ústavou vymedzená právomoc ústavnému súdu neumožňuje, aby nahrádzal rozhodovaciu činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona. Ústavný súd môže uplatniť svoju právomoc až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených

základných práv a slobôd. Naopak, z čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ pred tým, ako požiada o ústavnú ochranu ústavný súd, musí vyčerpať všetky (iné) dostupné a účinné prostriedky ochrany svojich práv. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol (môže) domôcť ochrany svojich práv v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a v danom prípade Civilným sporovým poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

10. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti ústavný súd zistil, že sťažovatelia sa v súvislosti s namietaným porušením označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru a dodatkového protokolu napadnutými výrokmi rozsudku krajského súdu obrátili priamo na ústavný súd bez toho, aby proti nim podali dovolanie, pričom z odôvodnenia ústavnej sťažnosti vyplýva, že porušenie označených práv namietajú z dôvodu „*svojvoľnosti záverov*“ napadnutého rozsudku krajského súdu.

11. Ústavný súd zastáva názor, že proti napadnutým výrokom rozsudku krajského súdu mali sťažovatelia podať dovolanie podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, pretože v ústavnej sťažnosti namietajú porušenie svojich označených práv vadou zmätočnosti.

12. Keďže sťažovatelia právne prostriedky, ktoré im priznáva zákon na ochranu ich práv, nevyčerпали a nepreukázali, že sa tak stalo z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ústavný súd sa meritórne nezaoberal podanou ústavnou sťažnosťou, ktorou namietali porušenie svojich základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru a dodatkového protokolu, ale túto pri predbežnom prerokovaní odmietol ako neprípustnú podľa § 132 ods. 2 v spojení s § 56 ods. 2 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

13. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. augusta 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu